

Kleine herkauwers (schaap & geit)

! Het doel van dit document is om de belangrijkste veranderingen als gevolg van de Europese *Animal Health Regulation* (AHR) en bijbehorende nationale regelgeving weer te geven zoals ze momenteel bekend zijn. De informatie in dit document dient ter ondersteuning van uw communicatie naar uw achterban. Het is niet de bedoeling dit document door te sturen of integraal te publiceren.

Er kunnen geen rechten aan dit document ontleend worden, de wet- en regelgeving zijn leidend.

Transitieperiode

Onderstaande informatie gaat over de regels in die AHR en de daarop gebaseerde gedelegeerde en uitvoeringsverordeningen zoals die nu zijn vastgesteld. Voor het verplaatsen van dieren binnen de Unie (intraverkeer) is er een transitieperiode die tot 15 oktober zal duren. Gedurende deze transitieperiode moeten de lidstaten gebruik maken van de huidige (oude) diergezondheidscertificaten (TRACES certificaten). Dit betekent dat dieren tot 15 oktober onder de bestaande voorwaarden verplaatst kunnen worden naar een andere lidstaat. De Europese Commissie werkt de details van deze transitieperiode momenteel uit en zal deze opnemen in een zogenoemd 'guidance document'. Voor een aantal onderwerpen is op dit moment nog niet helemaal duidelijk wat die transitieperiode betekent:

- Dieren die nu geen diergezondheidscertificaat hoeven voor vervoer naar een andere lidstaat maar onder de AHR wel. De aanname van Nederland is dat voor deze dieren tot 15 oktober nog geen certificaat verplicht is, maar dat is nog niet bevestigd door de Europese Commissie.
- In de AHR is voor bepaalde dieren geregeld dat de dieren alleen afkomstig mogen zijn van een inrichting die door de NVWA erkend is. Het gaat in sommige gevallen om type inrichtingen die in de huidige regels nog niet erkend hoeven te zijn maar straks onder de AHR wel (bijvoorbeeld een quarantaine inrichting voor runderen die naar een lidstaat met IBR vrije status gaan). Het is nog niet duidelijk of deze inrichting al vanaf 21 april of pas per 15 oktober erkend moeten zijn.

Zodra hier meer duidelijkheid over is zal dit gecommuniceerd worden.

Overzichtsdocument Communicatie AHR Kleine herkauwers

21-4-2021

Introductie

Overheid en dierhouders werken samen aan het verbeteren van diergezondheid van kleine herkauwers. De nieuwe EU-regels voor diergezondheid treden op 21 april 2021 in werking. Ook zullen de nationale regels rond diergezondheid worden omgezet van de GWWD naar de Wet Dieren. Vanaf april 2021 zijn er daardoor veranderingen in de regels rond het houden van kleine herkauwers. Dit heeft gevolgen voor professionele houders, maar ook voor kleinschalige houders.

Wijzigingen in het kort

Voor de diergroep kleine herkauwers zijn de belangrijkste veranderingen door de AHR op de volgende gebieden:

- Dierziekten

- Q-koorts
- paratuberculose
- blauwtong
- scrapie
- Vervoer en verzamelen
- Identificatie en registratie

Wijzigingen met toelichting

Dierziekten

Q-koorts

Q-koorts heeft momenteel geen Europese status, maar zal n.a.v. de AHR als categorie E-ziekte worden aangewezen. Dit houdt in dat de lidstaten zelf mogen bepalen of en hoe ze dit willen bestrijden. De invoering van de AHR en daarmee aanpassing van de nationale regelgeving wordt in Nederland aangegrepen op de Q-koorts regelgeving te updaten. De volgende zaken zullen daardoor veranderen:

- Verplichting om voor 1 augustus dieren te vaccineren tegen Q-koorts verdwijnt, hier zal geen datum meer aan vasthangen.
- Nieuwe verplichting om ervoor te zorgen dat bezoekers niet in contact kunnen komen met de dieren tijdens het lammeren. Houders van schapen en geiten zijn verplicht ervoor te zorgen dat bezoekers niet in contact kunnen komen met de dieren tijdens het lammeren. Dit moet worden voorkomen door deze dieren tijdens het lammeren in een stal te houden welke de bezoekers niet kunnen betreden. Hiermee wordt voorkomen dat indien, ondanks de vaccinatie, een dier toch onverhoopt besmet zou zijn met Q-koorts, het besmette dier rondom het lammeren bezoekers zou kunnen besmetten. Er is een uitzondering opgenomen voor werknemers en bedrijfsmatige bezoekers, zoals een dierenarts.
- Gezien met name rond het lammeren het risico van besmetting het grootst is, komt er een nieuwe verplichting om in eigen administratie op te nemen:
 - de datum waarop een schaap of geit gedekt is / gedekt kan zijn.

Daarnaast blijven veel huidige Q-koortsmaatregelen bestaan:

- Vaccinatieplicht voor houders van 50 of meer schapen en/of geiten voor melkproductie en voor houders van schapen en/of geiten op een publiekslocatie (bijv. kinderboerderijen)
 - Dieren moeten jaarlijks gevaccineerd worden (binnen 12 maanden na de vorige vaccinatie)
 - Dieren moeten ten minste drie weken voor de dekking/inseminatie gevaccineerd zijn
 - Dieren jonger dan drie maanden mogen niet gevaccineerd worden. Dieren die in het 1^e levensjaar geslacht worden en niet worden ingezet voor de fok hoeven niet gevaccineerd te worden
 - Registraties moeten in het I&R-systeem worden vastgelegd
 - Administratie van de vaccinatie moet op het bedrijf bewaard worden
- Elke vier weken wordt op melkleverende schapen- en geitenbedrijven een tankmelkmonster genomen.
- Mest moet gedurende 30 dagen na verwijdering uit de stal luchtdoorlatend afgedekt worden opgeslagen. Administratie van de mest moet worden bijgehouden.
- Als het aantal doodgeboren lammeren afwijkt van het gebruikelijke aantal doodgeboren dieren, moet dit aan de NVWA gemeld worden.

Paratuberculose

Voor paratuberculose geldt nu dat dit niet Europees gereguleerd wordt, maar zal n.a.v. de AHR een categorie E-ziekte worden. Nederland voert jaarlijks een bewakingscontrole uit. Er komt een meldplicht voor deze ziekte, over de invulling hiervan wordt nog gesproken. Dit geldt voor meerdere E-ziekten bij de verschillende diersoorten.

Blauwtong

Blauwtong is voor nu nog een bestrijdingsplichtige ziekte, maar zal n.a.v. de AHR een categorie C-ziekte zijn en dus vrijwillig te bestrijden.

Als de schapen/geiten via een doorvoerland dat niet vrij is van BT naar een lidstaat van bestemming gaat die wél BT vrij is, zullen straks de **dieren** (i.p.v. het vervoermiddel) beschermd moeten worden tegen vectoren.

Scrapie

Niet-slachtdieren die niet gebruikt worden voor de fok en naar een lidstaat gaan zonder een scrapie-status, hoeven niet te voldoen aan scrapie eisen.

Verkeer & verzamelen

Intraverkeer

- Maximaal 3 verzamelslagen.
- Verzamelen op de wagen is alleen toegestaan vanaf primaire bedrijven, dit is één van de drie toegestane verzamelslagen voor intraverkeer. Bij aankomst van schapen/geiten op een verzamelcentrum, wordt ervan uitgegaan dat de schapen/geiten al zijn verzameld op de wagen, dus dat dit de eerste verzamelslag is. De vervoerder/handelaar moet bewijs leveren indien dit niet het geval is.
- Overladen max. 1 keer (verandert los van AHR).
- Bloktijden (periode van verzamelen) gaan veranderen. De maximale periode van verzamelen wordt 14 dagen. Bovendien spreekt de AHR van “een gepaste sanitaire leegstand”.
- Het door de minister goedgekeurde protocol van het verzamelcentrum gaat verdwijnen. Het protocol van de R&O plaats van het verzamelcentrum blijft.

Nationaal verkeer & verzamelen

- Categorie mestdieren verdwijnt. Op dit moment hebben we 3 soorten dieren: slachtdieren, mestdieren en fokgebruiksdieren. De AHR kent alleen slachtdieren en niet-slachtdieren en dit wordt ook nationaal vereenvoudigd.
- Voor beide categorie dieren geldt dat er twee keer verzameld mag worden op erkende verzamelcentra. Voor slachtdieren geldt dat zij na de tweede verzamelslag op een erkend verzamelcentrum vervoerd moeten worden naar een slachthuis.
- Blokperiode van maximaal 6 dagen.

Identificatie en registratie

- Er komt een uitgebreidere registratie van gegevens over locaties waar dieren worden gehouden. Zo wordt wellicht de publieksfunctie bij het UBN vastgelegd. Dit betreft echter nog zaken die

nog nader ingevuld moeten worden. De houders van reeds geregistreerde UBN's zullen hier t.z.t. over geïnformeerd worden.

- De verplichting om ook een eigen documentatie bij te houden wordt uitgebreid met een aantal onderdelen (zie ook hierboven onder 'Q-koorts'). Zo moet elke houder, naast de verplichte I&R registraties bij RVO, in zijn eigen administratie informatie bijhouden over bijvoorbeeld dekkingen/inseminaties en moeten alle documenten drie jaar bewaard worden. Meer informatie hierover is t.z.t. te vinden via de site van RVO.
- Momenteel is het zo dat een houder van dieren een UBN moet aanvragen binnen 3 werkdagen nadat hij dieren is gaan houden. Na invoering van de AHR moeten houders dat doen alvorens zij de dieren aanvoeren. Voor de bestaande houders maakt dit niet uit, die hebben al een UBN. Maar houders die voor het eerst een UBN aanvragen, of een nieuwe diersoort aan een UBN toevoegen, moeten dit dus eerder doen.